

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-70-60, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

16.12.2019 № 21668/0/2-19/37

На № 149/2.2-31 від 14.11.2019

**Народному депутату України
Павленку Ю. О.**

Про діяльність центральних і місцевих
органів виконавчої влади з профілактики
бездоглядності та безпритульності дітей

Шановний Юрію Олексійовичу!

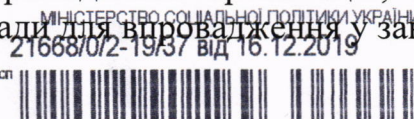
Міністерство соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України О. Гончарука від 28.11.2019 № 41640/1/1-19 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 15.11.2019, щодо діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади з профілактики бездоглядності та безпритульності дітей, виконання Державної соціальної програми „Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” та повідомляє.

З метою з'ясування обставин справи щодо порушення прав дітей у закладах соціального захисту дітей представниками Міністерства було здійснено виїзди у 2018 році до притулку для дітей Волинської обласної державної адміністрації та у поточному році – до комунального закладу „Центр соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації”. За результатами моніторингових візитів направлено листи до Волинської обласної ради та Одеської обласної державної адміністрації щодо забезпечення захисту прав дітей в закладах соціального захисту дітей (додаються).

Відповідно до звернення громадянки щодо порушення прав вихованців притулку для дітей служби у справах дітей Закарпатської обласної державної адміністрації Міністерство звернулось до служби у справах дітей обласної державної адміністрації стосовно вжиття невідкладних заходів, спрямованих на забезпечення дотримання прав дітей в закладі.

Крім того, питання здійснення належного функціонування притулків для дітей і центрів соціально-психологічної реабілітації дітей та забезпечення неухильного дотримання прав дітей в закладах соціального захисту дітей розглянуто на семінарах для керівників та працівників служб у справах дітей обласних, Київської міської, районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад, об'єднаних територіальних громад, які відбулись протягом 2018-2019 рр.

Також на офіційному вебсайті Мінсоцполітики розміщено методичні матеріали наукових установ та громадських організацій, які рекомендовано центральними органами виконавчої влади для впровадження у закладах соціального захисту дітей, а

також методичні рекомендації, програми та методики профілактичної роботи з сім'ями та дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, для загального використання.

Цими програмами та методиками передбачено комплекс заходів, спрямованих на корекцію соціальної поведінки або її окремих проявів у отримувачів соціальних послуг, досягнення позитивних змін у житті, формування навичок та соціально сприятливих умов готовності до самостійного життя.

Відповідно до підписаного Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством соціальної політики України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та Громадської спілки „Українська мережа за права дитини” сторони домовились про здійснення спільної діяльності, спрямованої на посилення захисту прав дітей, зокрема, на розвиток системи моніторингу.

З метою вивчення діяльності закладів та установ, у яких перебувають діти, представниками Міністерства в поточному році взято участь у моніторингових візитах до Житомирської, Київської та Одеської областей.

Для забезпечення допомоги дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах, Міністерством розроблено проект програми соціально-психологічної реабілітації дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, до опрацювання якої залучено центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби у справах дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, центри соціально-підтримки дітей та сімей, а також Державний інститут сімейної та молодіжної політики. Наразі доопрацьований проект Програми надіслано до обласних, Київської міської державних адміністрацій для опрацювання та надання пропозицій.

В рамках реалізації цілі 3.2. державної політики, що визначена Програмою діяльності Кабінету Міністрів, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29.09.2019 № 2186, Мінсоцполітики проводиться робота з удосконалення нормативно-правового регулювання діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації дітей з метою забезпечення найкращих інтересів кожної дитини, недопущення порушень її прав.

Відповідно до наказів Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 19.11.2009 № 4062 „Про затвердження форм звітності № 1-притулок (піврічна, річна) „Звіт про рух контингенту дітей притулку для дітей, № 2-притулок (піврічна, річна) „Зведений звіт про рух контингенту дітей притулків для дітей” та інструкцій щодо їх заповнення” та від 25.12.2006 № 4335 „Про затвердження форми звітності № 1-Центр „Звіт про діяльність центру (ів) соціально-психологічної реабілітації дітей” та Інструкції щодо її заповнення” Міністерством забезпечено надання піврічних і річних вказаних статистичних даних Державній службі статистики.

Додаток: на 8 арк.

З повагою

Міністр

Ю. Соколовська

Апарат
Верховної Ради України

18.12.2019 10:46

ВХ. № 253040

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____

На № _____ від _____

**Голові Волинської обласної
ради
І. П. Палиці**

Шановний Ігоре Петровичу!

02.08.2018 регіональним представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в ході моніторингового візиту до Рожищенського притулку для дітей служби у справах дітей Волинської облдержадміністрації під час спілкування з дітьми в закладі було виявлено на тілі дітей тілесні ушкодження.

Крім того зі слів регіонального представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини троє дівчат скаржились на дії чергового по режиму, які можна віднести до сексуального розбещення дітей.

На сьогодні п'ятеро дітей, які заявили про вчинення щодо них насилля переведені, до обласного центру соціально-психологічної реабілітації дітей. Ці діти опитані слідчими у присутності представників органів опіки та піклування та психологів. Проведено медичне освідчування дітей.

При цьому відкрито кримінальне провадження № 420180311600000056 від 2 серпня 2018 року, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст.125, ч.1 ст.137 КК України.

У зв'язку із розслідуванням матеріалів вищезазначеного кримінального провадження за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст.125, ч.1 ст.137 КК України щодо вихованців притулку для дітей служби у справах дітей Волинської обласної державної адміністрації та зважаючи на той факт, що зазначений заклад є обласною комунальною установою і його завідувач перебуває у трудових відносинах з головою обласної ради, просимо Вас на час проведення досудового розслідування відсторонити завідувача притулком Матвійчука Леоніда Романовича від виконання службових обов'язків.

Звертаємо увагу, що відповідно до Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та плану заходів з її реалізації необхідно попередити потрапляння дітей в інтернатні

заклади, а також, створити всі умови, щоб діти могли повернутися в родину або виховуватись у умовах, наближених до сімейних.

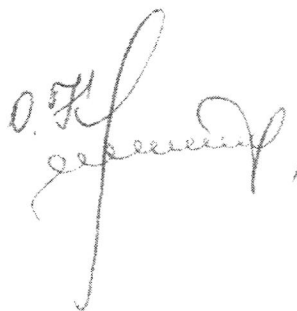
Враховуючи зазначене, необхідно забезпечити здійснення оцінки потреб дітей та їх сімей, які перебувають в закладі.

При цьому, дітей, які мають статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, влаштувати в сімейні форми виховання.

Зазначене питання продовжує перебувати на контролі в Мінсоцполітики.

З повагою

**Перший заступник Міністра
соціальної політики України**

О. Крентовська

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

10.08.2018 № 15705/10/2-18/37

На № _____ від _____

**Волинська, Закарпатська,
Львівська, Одеська,
Чернівецька обласні державні
адміністрації**

Міністерство соціальної політики є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері усиновлення та захисту прав дітей.

На сьогодні Мінсоцполітики занепокоєно непоодинокими випадками порушень прав дітей у закладах соціального захисту дітей, виявлені під час здійснення моніторингових візитів представників Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо стану дотримання прав та свобод вихованців цих закладів.

Слід зазначити, що основними завданнями закладів соціального захисту дітей є надання дітям комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги, проведення соціально-педагогічної корекції з урахуванням індивідуальних потреб кожної дитини тощо (в Україні протягом I півріччя 2018 року функціонувала мережа закладів соціального захисту дітей (73 центри соціально-психологічної реабілітації дітей, 7 притулків для дітей (далі – Притулки).

Однак останнім часом в засобах масової інформації висвітлюються події стосовно неналежної діяльності Притулків (втеча дітей з Притулку, скарги дітей на фізичне насилля та сексуальні домагання з боку працівників закладу та інші), що призвели до порушення прав та законних інтересів дітей у цих закладах.

Зазначаємо, що держава гарантує дитині право на життя та охорону здоров'я, сприяє створенню безпечних умов для життя і здорового розвитку дитини, заклад соціального захисту дітей, де перебуває дитина, несе відповідальність за його життя та здоров'я (Закон України „Про охорону дитинства”).

Відповідно до Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та плану заходів з її реалізації I етапу, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р (далі – Стратегія), Притулки вважаються закладами

інституційного догляду та виховання. При цьому Стратегією передбачено завдання щодо попередження потрапляння дітей до таких закладів.

Враховуючи зазначене, необхідно забезпечити здійснення оцінки потреб дітей, які перебувають в Притулках, та їхніх сімей, а також розробити покрокову програму забезпечення реабілітації та соціалізації дітей.

При цьому по відношенню до дітей, які мають статус сироти або позбавленої батьківського піклування і перебувають в Притулках, необхідно вжити невідкладних заходів для їх влаштування в сімейні форми виховання.

Крім того, рекомендуємо під час складання та реалізації регіональних планів відповідно до Стратегії в першочерговому порядку врахувати пропозиції щодо трансформації системи Притулків в інші типи закладів для організації допомоги дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Звертаємо увагу, що відповідно до статті 4 Закону України „Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей” на служби у справах дітей обласних та Київської міської державних адміністрацій покладено завдання здійснення безпосереднього контролю за діяльністю притулків для дітей та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, надання їм організаційної й методичної допомоги.

З огляду на вищезазначене просимо посилити контроль за умовами утримання і виховання дітей у спеціальних установах для дітей та вжити вичерпних заходів щодо неухильного дотримання прав дітей, захисту їх законних інтересів у закладах.

Про результати проведеної роботи просимо поінформувати Мінсоцполітики у визначений законодавством строк.

**Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції**

О. Чуркіна

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-70-60, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

12.08.2019 № 14763/0/2-19/87

На № _____ від _____

**Обласні, Київська міська
державні адміністрації**

Про забезпечення реалізації права
дітей-сиріт і дітей, позбавлених
батьківського піклування, на сімейне
виховання

Міністерство соціальної політики є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері захисту прав дітей.

На сьогодні Мінсоцполітики занепокоєно непоодинокими випадками порушень прав дітей у закладах соціального захисту дітей, зокрема в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей (далі – ЦСПР) і притулках для дітей служб у справах дітей (далі – Притулок).

Звертаємо увагу, що основними завданнями закладів соціального захисту дітей є надання дітям комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги, проведення соціально-педагогічної корекції з урахуванням індивідуальних потреб кожної дитини тощо (в Україні протягом I півріччя 2019 року функціонувала мережа закладів соціального захисту дітей (74 ЦСПР, у яких отримали комплексну допомогу 4 996 дітей, і 7 Притулків, у яких отримали відповідну допомогу 515 дітей).

Однак за результатами моніторингу Уповноваженого Президента України з прав дитини встановлено факти перевищення строків перебування дітей в ЦСПР, зокрема у Вінницькій, Волинській, Запорізькій, Миколаївській, Одеській областях і в м. Києві, в тому числі дітей, які мають статус сиріт або позбавлених батьківського піклування. Так, у м. Києві в ЦСПР із 10 дітей, які виховувались в закладі, 6 перебували від 1 до 3 років.

Вказане свідчить про неналежну роботу служб у справах дітей щодо дотримання строків перебування в закладах соціального захисту дітей та реалізації права дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання в сім'ї.

Вкотре звертаємо увагу, що відповідно до Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки та плану заходів з її реалізації I етапу, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р (далі –

Стратегія), ЦСПР і Притулки вважаються закладами інституційного догляду та виховання. При цьому Стратегією передбачено завдання щодо попередження потрапляння дітей до таких закладів.

Враховуючи зазначене, необхідно забезпечити здійснення оцінки потреб дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та влаштовані в ЦСПР і Притулки, та їх сімей. Також слід розробити покрокову програму забезпечення реабілітації та соціалізації таких дітей, зокрема тих, які перебувають в закладах соціального захисту повторно або більше встановленого строку та потребують негайного вирішення їхньої подальшої долі.

При цьому по відношенню до дітей, які мають статус сироти або позбавленої батьківського піклування та перебувають в ЦСПР і Притулках (на сьогодні це 11 % від загальної кількості дітей, що перебувають в таких закладах), необхідно вжити невідкладних заходів щодо їх влаштування в сімейні форми виховання.

Звертаємо увагу, що відповідно до статті 4 Закону України „Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей” на служби у справах дітей обласних та Київської міської державних адміністрацій покладено завдання здійснення безпосереднього контролю за діяльністю ЦСПР і Притулків, надання їм організаційної й методичної допомоги.

З огляду на вищезазначене просимо вжити вичерпних заходів щодо реалізації права дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання та забезпечити контроль за дотриманням строків перебування дітей у ЦСПР і Притулках.

Вказану інформацію просимо довести до відома районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад, сільських, селищних рад об'єднаних територіальних громад.

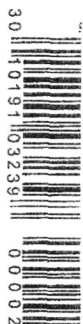
Крім того, з метою здійснення аналізу причин перебування кожної дитини в ЦСПР і Притулках просимо надати Міністерству запитувану інформацію за вказаними формами.

Про результати проведеної роботи просимо поінформувати Міністерство до 09.09.2019 (попередньо за електронною адресою: lihitskaya-t@ukr.net).

Додаток: на 2 арк.

**Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції**

О. Чуркіна

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____

На № _____ від _____

**Одеська обласна державна
адміністрація**

Міністерство соціальної політики як центральний орган виконавчої влади, що здійснює державну політику у сфері захисту прав дітей, згідно з Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), стурбовано інформацією, щодо фактів порушень прав дітей у комунальній установі «Центр соціально-психологічної реабілітації служби у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації», викладених у засобах масової інформації та соціальних мережах.

З метою з'ясування фактів порушень прав дітей у комунальній установі «Центр соціально-психологічної реабілітації служби у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації», викладених у соціальних мережах було забезпечено виїзд та дослідження ситуації за місцем подій.

При цьому за ініціативою Міністерства соціальної політики України до вивчення ситуації в закладі була залучена група психологів, яка вивчала психоемоційний стан дітей та персоналу Центру, які на цей час перебували у закладі.

З урахуванням висновків та пропозицій фахівців, які досліджували ситуацію у закладі, вважаємо стан справ у Центрі соціально-психологічної реабілітації дітей критичним та таким, що потребує кризового втручання обласної державної адміністрації для забезпечення безпеки дітей, як в самому закладі, так і за його межами, оскільки саме під час перевірки:

було підтверджено факти самовільного залишення території закладу протягом останнього місяця його 7 вихованцями - Гайтан М., Шаповал А., Недовою Н. та Литвин С. (25.09. 2019 року), Борчук Т., Співак Д., Козуліною А. (02.10. 2019 року);

зафіксовано перебування на території закладу дитини в стані гострої стадії психічного розладу (Борчук Т.);

зафіксовано відсутність в особових справах всіх дітей індивідуальних програм соціально-психологічної реабілітації, що свідчить про грубе

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
17974/0/2-19/37 від 17.10.2019

порушення законодавства. Як наслідок відсутності таких програм 6 дітей перебувають у закладі понад визначений законодавчо-нормативною базою 9-ти місячний термін, чим порушується право дитини на виховання у сімейному оточенні;

встановлено відсутність необхідних документів щодо належної системи охорони закладу в екстрених випадках, що загрожує безпеці дітей;

встановлено відсутність системи відеоспостереження в місцях загального користування в приміщеннях та на території Центру;

встановлено наявність ґрат на окремих вікнах центру;

встановлено відсутність налагодженої системи взаємодії закладу з Управлінням превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Одеській області, зокрема відділом ювенальної превенції.

При штатному розкладі 84 одиниці, на сьогодні фактично в закладі працює 53 фахівця, які не можуть забезпечити повноцінну реабілітацію дітей. При цьому відсутня система підвищення кваліфікації фахівців, та комплексні програми розвитку актуальних професійних компетенцій співробітників.

Враховуючи зазначене, Міністерство просить організувати та провести комплексну перевірку матеріально-технічного стану Центру соціально-психологічної реабілітації дітей та його кадрового забезпечення на предмет подальшої його спроможності виконувати покладені на нього функції.

Крім того, Міністерство рекомендує забезпечити аналогічну перевірку діяльності інших центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, які діють на території області.

Про результати та вжиті заходи просимо поінформувати Мінсоцполітики до 15.11.2019 р.

Заступник Міністра

О. Коваль